

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/116/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419201735
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4419201735.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci navrhovateľky: M. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX D. W. A., proti bývalému manželovi: Y. F., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX H., zastúpenému JUDr. Ivanou Halahijovou, advokátkou so sídlom Vazovova 9/A, 811 07 Bratislava, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní bývalého manžela proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 13C/19/2019-11 zo dňa 20.03.2019 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením na návrh navrhovateľky, podaný dňa 19.03.2019, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal bývalému manželovi dočasne vstupovať do bytu č. XF., ktorý sa nachádza v D. W. na ulici A. č. XX na treťom nadzemnom podlaží bytového domu č. súp. XXX, ktorý je zapísaný na LV č. X pre kat. úz. D. W. A., obec D. na parc. C-KN č. XXXX/XX vedenom Okresným úradom Nové Zámky, správou katastra a nepribližovať sa k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu než 10 metrov a nekontaktovať ju akýmkoľvek spôsobom. Zároveň uložil navrhovateľke, aby v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podala proti bývalému manželovi žalobu o jeho trvalé vylúčenie z užívania uvedeného bytu. Navrhovateľke nepriznal nárok na náhradu trov konania. Nariadenie neodkladného opatrenia súd odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 325 ods. 1, 2 písm. e), g), h), § 336 ods. 1, § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 16 ods. 2 Ústavy SR a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uviedol, že navrhovateľka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že bývalý manžel sa voči nej správa agresívne, niekoľkonásobne ju fyzicky napadol, vyhrážal sa jej a psychicky ju postupne týral od 04.01.2019, kedy jej prikladal ku krku nôž a vyhrážal sa jej zapichnutím, až do 19.03.2019, kedy sa jej opätovne vyhrážal telefonicky. Tiež ju obmedzuje v dochádzke do zamestnania a odcudzil jej kľúče a doklady od motorových vozidiel. Z toho dôvodu podala na neho aj trestné oznámenie.

2. V odôvodnení sa súd podrobne venoval otázke násilia, ktoré nemusí byť len fyzické ale aj psychické. Uviedol, že účelom neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez vylúčeného a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. V konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Na ich nariadenie je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia

je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

3. Súd prvej inštancie vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože z obsahu návrhu a jeho doplnenia a najmä z obsahu trestného oznámenia zo dňa 15.03.2019 zistil, že bývalý manžel sa mal navrhovateľke vyhrážať, že ju o všetko oberie, a povedať jej, že ju mal v januári zapichnúť nožom a už by bola dva mesiace po smrti, že navrhovateľka má obavy o svoj život, pretože ju prenasleduje a viackrát v minulosti sa správal k nej agresívne, vymenil aj zámku na vchodových dverách do bytu, má do bytu prístup a hocikedy sa tam objaví. Súd bol toho názoru, že navrhovateľka v dostatočnej miere preukázala dôvodnosť potreby bezodkladne upraviť pomery medzi stranami a dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by jej bola za daných skutkových okolností predbežne poskytnutá ochrana jej subjektívneho práva. Okolnosti týkajúce sa zmocnenia osobných vecí navrhovateľky a jej matky (kľúčov a dokladov), súd nepovažoval za relevantné pre nariadenie neodkladného opatrenia. Dôvodom pre nariadenie opatrenia bola výlučne obava o život a zdravie navrhovateľky, ktoré môžu byť ohrozené, čo navrhovateľka osvedčila.

4. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonne lehote odvolanie bývalý manžel, ktorý uviedol, že skutočnosti tvrdené navrhovateľkou sa nezakladajú na pravde. K predmetnému bytu im počas manželstva s navrhovateľkou vznikol spoločný nájom podľa 703 ods. 1 Občianskeho zákonníka a obaja majú preto právo byť užívať ako nájomcovia. On však napriek tomu od rozvodu manželstva v byte nebýva a výnimočne sa zastaví vyvenčiť psa, prípadne si zobrať osobné veci. Navrhovateľka vymenila na byte zámok a dňa 14.03.2019 vymenil na byte zámok aj on, avšak za prítomnosti starostu obce. Dôvodom podania návrhu je snaha zamedziť mu užívanie nehnuteľnosti, ku ktorej má nájomné právo. Svedčí o tom skutočnosť, že trestné oznámenie ako aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia podala navrhovateľka bezprostredne po tom, ako on vymenil zámok na byte. To však urobil v súlade so zákonom, pretože navrhovateľka sa dňa 18.03.2019 nezúčastnila osobného stretnutia so starostom, za účelom uzavretia dohody o ďalšom nájme bytu a opätovne vymenila zámok, hoci jej to vlastník bytu zakázal. Preto v tejto súvislosti podal dňa 19.03.2019 trestné oznámenie. Podľa neho súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď vychádzal zo skutočností uvádzaných navrhovateľkou, ktoré sa nezakladajú na pravde. Obava navrhovateľky o život nie je dôvodná a nie je ani daná. Preto navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť.

5. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že jeho tvrdenia sa nezakladajú na pravde. Uviedla, že ešte počas manželstva mal s priateľkou v prenájme byt vo U., v ktorom sa zdržiava aj v súčasnosti. Dňa 13.12.2018 bolo ich manželstvo právoplatne rozvedené a odvtedy ju on opakovane vyhľadáva telefonicky a tiež osobným kontaktom. Opakovane sa jej vyhráža, že ju o všetko oberie a urobí z nej bezdomovca. Dňa 04.01.2019 jej priložil ku krku nôž so slovami „nebudeš so žiadnym priateľom, to ťa radšej zabijem“. Trestné oznámenie však nepodala, pretože jej sľúbil, že odíde z dediny a nechá ju na pokoji. Vo februári ju opakovane kontaktoval a telefonicky jej oznámil, že „ju mal radšej zapichnúť a bola by už dva mesiace po smrti“. Po týchto opakovaných napadnutiach a vyhrážkach, začala mať vážne obavy o svoje zdravie a život. Opakovane ho vyzývala na prevzatie si osobných vecí, na čo on nereagoval. Nie je pravdou, že bývalý manžel vymenil zámok za účasti starostu. K výmene zámku došlo dňa 14.03.2019, pričom z bytu boli odcudzené kľúče a doklady z motorových vozidiel, ktorých vlastníkom je ona a jej matka. Dňa 19.03.2019 ju opätovne napadol, pričom jej vulgárne nadával.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd aplikujúc toto zákonné ustanovenie a zároveň poukazujúc na ustanovenia Civilného sporového poriadku citované v odôvodnení prvoinštančného uznesenia na dôvažok dodáva nasledovné:

7. Zákonnými ustanoveniami upravujúcimi neodkladné opatrenie je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení nie je súd povinný vykonávať dokazovanie, vychádza z osvedčených základných skutočností potrebných pre záver o ohrozenom záujme. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má mať len dočasný charakter, obmedzuje

sa len na dosiahnutie neodkladných účinkov, neprejudikuje výsledok konania pred súdom. Navrhovateľ musí k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 326 ods. 2 CSP pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Listinné dôkazné prostriedky majú pri rozhodovaní o návrhu osobitný význam, keďže súd nevykonáva plnohodnotné dokazovanie a rozhoduje spravidla bez pojednávania a bez výsluchu strán. Dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania. Hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania meritórneho nároku môže byť dosiahnuté najmä relevantnými skutkovými tvrdeniami, listinnými dôkaznými prostriedkami a kvalifikovanou právnou argumentáciou. Vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pri ich nariadení nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať také skutočnosti, ktoré by inak boli potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. To však neznamená, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, umožňujúcich prijatie záveru o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a bez osvedčenia potreby neodkladnej úpravy pomerov strán. Pred nariadením neodkladného opatrenia je postačujúce, že sú tu okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na takéto dočasné nariadenie opatrenia. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Pojem „potreba bezodkladnej úpravy pomerov“ medzi stranami sporu treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by hrozila ťažko napravitelná ujma. Zmyslom neodkladného opatrenia je teda poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá riadne zistený skutkový stav. Ide predovšetkým o osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v základnom alebo exekučnom konaní. Súdom môže rozhodnúť o návrhu na neodkladné opatrenie aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

8. Z obsahu spisu v tejto veci vyplýva, že navrhovateľka sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia mimo konania vo veci samej, a to uložením povinnosti svojmu bývalému manželovi v znení, aké je opísané v bode 1. odôvodnenia tohto uznesenia, a súd prvej inštancie návrhu vyhovel vychádzajúc z doložených listinných podkladov. Odvolací súd skúmal, či navrhovateľka skutočne dostatočne osvedčila potrebu naliehavej úpravy pomerov strán a či teda bol daný dôvod na vyhovenie jej návrhu. Po oboznámení sa s obsahom spisu, t. j. s návrhom a s listinami k nemu pripojenými, ako aj s obsahom napadnutého uznesenia a obsahom odvolania urobil záver, že uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne a obsahuje dostatočné odôvodnenie v tom smere, že navrhovateľka listinnými dôkazmi osvedčila zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 1, ods. 2 písm. e), g), h) CSP, podľa ktorého neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená, a neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia, aby písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou, alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita, alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená, aby sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

9. V tejto veci navrhovateľka svoju obavu z páchania násillia bývalým manželom voči nej odôvodnila opisom jeho správania, podľa ktorého ju mal ohrozovať nožom, vyhrážať sa jej zabitím, vulgárne jej nadávať, potvrdením polície o podaní trestného oznámenia dňa 15.03.2019 a zápisnicou o trestnom oznámení. Takéto správanie u nej vzbudzuje dôvodnú obavu o jej zdravie a život a negatívne vplýva na jej psychiku. Súdom prvej inštancie zvažil, že na podklade toho sú dané dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia, a odvolací súd v takomto postupe nevidel pochybenie. Súdom totiž nemusel pred rozhodnutím o nariadení neodkladného opatrenia vykonávať dokazovanie a mohol v súlade so zákonom rozhodnúť len na podklade tvrdení navrhovateľky a ňou pripojených listinných dôkazov. Bývalý manžel síce poprel pravdivosť tvrdenia navrhovateľky uvádzané v návrhu, no v odvolaní sa skôr venoval otázke spoločného nájmu k bytu, ktorý vznikol počas manželstva s navrhovateľkou, a tiež rozporom, ku ktorým dochádza medzi bývalými manželmi z dôvodu výmeny zámku na byte, kvôli čomu podal aj trestné oznámenie, ako aj rozporom s bratmi navrhovateľky. Tieto skutočnosti však môžu byť predmetom dokazovania až v konaní vo veci samej a pre neodkladné opatrenie nie sú relevantné.

10. Dňa 01.04.2019 podala navrhovateľka žalobu o vylúčenie bývalého manžela z užívania bytu tak, ako jej to súdom uložil vo výroku II. uznesenia. Vo veci samej bude potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie, ak to strany sporu navrhnu, v záujme zistenia skutkového stavu dôležitého pre posúdenie nároku navrhovateľky. Neodkladné opatrenie je nariadené len do právoplatného skončenia veci samej,

ktorej predmetom je úplné vylúčenie manžela z užívania predmetných nehnuteľností, resp. obmedzenie tohto užívacieho práva podľa § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nariadením neodkladného opatrenia súd neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, len ním poskytuje dočasnú ochranu oprávnenej strane, aby sa zabránilo zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá riadne zistený skutkový stav. Odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní aplikoval ustanovenie § 329 ods. 2 CSP, podľa ktorého pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprímeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah. Sám odvolateľ v odvolaní uviedol, že v byte nebýva a chodíva tam len občas. Pri rešpektovaní nariadeného neodkladného opatrenia sa strany sporu vyhnú zbytočnému gradovaniu napätia, ktoré - ako je zrejmé z ich vyjadrení - vyúsťuje až do podávania trestných oznámení. Pokiaľ si bývalý manžel chce z bytu odniesť svoje osobné veci, môže podniknúť ďalšie kroky, ktoré mu umožňuje zákon a ktoré povedú k ich vydaniu. Preto odvolací súd urobil záver, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným podmienkam pre nariadenie neodkladného opatrenia, a z toho dôvodu toto uznesenie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní bola úspešná navrhovateľka, a preto by jej patrila náhrada trov konania. Keďže jej v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli, odvolací súd jej ich náhradu nepriznal.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).